

TE-palvelut | tjänster
services

Do pracy w Finlandii

**Przewodnik dla pracowników i przedsiębiorców
zainteresowanych Finlandią**

workinfinland.fi

te-services.fi

Ministerstwo Pracy i Gospodarki, 11/2014

Składanie: Edita Publishing Ltd | Wydruk: Edita Prima Ltd

Ilustracje: Pixmac, Shutterstock

Spis treści

1. Witamy!	4
2. Poszukiwanie pracy i kwestie pozwoleń	9
• Rozpocznij poszukiwanie pracy już w swoim kraju ojczystym.....	9
• Poszukiwanie pracy w Finlandii.....	9
• Uznanie zagranicznego dyplomu i prawo do wykonywania zawod.....	10
• A może zechcesz zostać przedsiębiorcą?.....	10
• Zapoznaj się z procedurą uzyskiwania pozwoleń.....	12
• Złóż wniosek o przyznanie pozwolenia na pobyt.....	15
3. Imigracja i osiedlenie się w Finlandii	17
• Znajdź mieszkanie.....	17
• Zarejestrowanie i osobisty numer identyfikacyjny.....	17
• Bądź cierpliwy, wszystkie sprawy wymagają czasu.....	18
4. Na rynku pracy, w pracy i w zawodzie	20
• Czas pracy i warunki zatrudnienia.....	20
• Wynagrodzenie i opodatkowanie.....	20
• Zrzeszanie się i rozwiązywanie problemów w miejscu pracy.....	22
5. Bezpieczne życie w Finlandii	24
• Prawo do fińskich zabezpieczeń społecznych.....	25
• Zabezpieczenia emerytalne i od bezrobocia.....	25
• Zasiłek na utrzymanie.....	26
• Usługi z zakresu procesu integracji.....	26
• System edukacji w Finlandii.....	27
• Nauka języka fińskiego i szwedzkiego.....	28
• Obywatelstwo fińskie.....	28
6. Lista spraw imigranta	30

1. Witamy!

Dokonałeś trafnego wyboru. Finlandia to otwarte i równouprawnione społeczeństwo, które oferuje bezpieczne i urozmaicone życie dla wszystkich. Nasz dobrobyt opiera się na pracy, wykształceniu o wysokim poziomie i badaniach. Podstawą dobrobytu stał się sukces przemysłu eksportowego. Obecnie ponad dwie trzecie PKB wytwarzane jest przez sektor usług.

Finki jako pierwsze kobiety w Europie uzyskały prawa wyborcze. Większość kobiet pracuje poza domem. Kobiety stanowią jedną trzecią pracowników zajmujących kierownicze stanowiska.

Finlandia jest pionierem technologii w wielu dziedzinach. Docenianie wiedzy i umiejętności zawodowych jest widoczne w całej społeczności. Kształcenie podstawowe i w większości przypad-

ków również dalsza nauka są bezpłatne. Od młodego człowieka oczekuje się zdobycia wykształcenia w co najmniej jednym zawodzie.

Fińskie przedsiębiorstwa działają globalnie. Z drugiej strony wiele zagranicznych przedsiębiorstw operuje na rynkach światowych ze swojej siedziby w Finlandii.

Geograficzne położenie Finlandii w północnej części Europy na obszarach granicznych pomiędzy wschodem i zachodem miało wpływ na historię i dziedzictwo kulturowe. Surowe warunki naturalne uformowały Finów i fińskość. Uważa się nas za spokojny i nieugięty naród.

Ludność naszego kraju szybko się starzeje. W przyszłości cudzoziemcy na fińskim rynku pracy

**Kierowca autobusu Henrietta Koskenmäki,
kraj pochodzenia Węgry:**

”W Finlandii również kobiety pracują jako kierowcy autobusów. W mojej ojczyźnie na Węgrzech byłabym rzadkością.”

będą odgrywać coraz większą rolę. Miejsca pracy oferowane są szczególnie w sektorze usług i opieki zdrowotnej. Również nowi przedsiębiorcy są potrzebni.

Ciągle zmiany dotyczące życia zawodowego wymagają od pracowników innowacyjności i chęci do aktualizowania swoich umiejętności. Na rynku pracy sukcesy odnosi pracownik, który nie boi się wyzwań i potrafi przyswoić wielostronne umiejętności zawodowe.

W niniejszym przewodniku udzielone zostaną odpowiedzi na najogólniejsze pytania stawiane przez imigrujących do Finlandii. Szczególny nacisk został położony na sprawy związane z pracą i życiem zawodowym. Założeniem jest zobrazowanie

podstawowych spraw i wskazanie drogi do źródeł wiedzy.

Zawartość przewodnika została zaplanowana we współpracy wielu instytucji rządowych i organizacji. Obowiązujące przepisy mogą jednakże szybko ulec zmianie. Ich aktualność warto więc sprawdzić na stronach informacyjnych zalecanych przez przewodnik.

Przeprowadzka do Finlandii uda się najlepiej, kiedy już z góry zapoznasz się z naszym krajem i społeczeństwem. Twoje możliwości osiągnięcia sukcesu na fińskim rynku pracy wzrosną wraz z opanowaniem umiejętności posługiwania się językiem fińskim.

Agent ds. usług Ahmet Akin, kraj pochodzenia Turcja:

”Wręcz przeciwnie do twierdzenia, że język fiński jest nie do opanowania, można się go nauczyć. Opanowałem język w okresie około siedmiu miesięcy. Na początku rozmawiałem z żoną po angielsku, ale niezauważalnie przeszliśmy na język fiński.”

Lekarz Ilya Baryshnikov, kraj pochodzenia Rosja:

”Poprzez pracę zapoznałem się z fińską kulturą i sposobem myślenia Finów. Poprzez pracę pozyskałem też fińskich przyjaciół.”

Finlandia w skrócie w roku 2014

- 5,4 milionów mieszkańców
- Stolica Helsinki 0,6 miliona mieszkańców
- W dziesięciu największych miastach mieszka 40% populacji
- Przeciętna rodzina składa się z 2,8 osób
- Średnia płaca mężczyzny wynosi 3 530 €/m-c, kobiety 2 891 €/m-c
- Przewidywana długość życia mężczyzny 77,5 lat, kobiety 83,4 lata

- Komputery w 88 % gospodarstw domowych
- Ponad 80 % osób w wieku 18–64 lat włada językiem angielskim
- Finowie odbywają co roku około 8 milionów podróży za granicę
- Co roku kraj odwiedza około 7 milionów podróżnych z zagranicy
- Z bibliotek korzysta w roku 2 miliony klientów
- Umiejętności matematyczne młodzieży należą do czołówki krajów OECD
- Finlandia zajmuje I miejsce na świecie w zakresie wolności prasy i słowa

- Siła robocza 2,7 milionów osób
- Stopa bezrobocia 8,2 %
- Bezrobotni poszukujących pracy 329 900, z których 30 000 to cudzoziemcy
- Obywatele obcych krajów mieszkający na stałe 195 511
- Obywatele obcych krajów pracujący tymczasowo, rocznie 100 – 150 000

2. Poszukiwanie pracy i kwestie pozwoleń

Rozpocznij poszukiwanie pracy już w swoim kraju ojczystym. W pierwszej kolejności dowiedz się, czy w naszym kraju znajdziesz pracę zgodną z Twoimi umiejętnościami zawodowymi.

Na stronach workinfinland.fi znajdziesz wszechstronne informacje o fińskim życiu zawodowym, wolnych miejscach pracy i przedsiębiorczości.

» www.workinfinland.fi

Informacje dotyczące poszukiwania pracy, fińskiego rynku pracy i wolnych miejsc pracy oferuje również portal EURES. Urzędy Pracy w krajach UE/EOG należą do europejskiej sieci pośrednictwa pracy EURES i ich doradcy udzielają porad odnośnie poszukiwania pracy na rynkach międzynarodowych. Możesz poprosić o poradę najbliższego doradcę biura EURES, dane kontaktowe znajdziesz poprzez portal EURES.

» www.eures.europa.eu

Bądź aktywny. Szukając pracy wykorzystuj do tego wszystkie możliwe kanały. Informacja o miejscu pracy może zostać znaleziona na stronie ogłoszeń w gazecie, na spotkaniach rekrutacyjnych lub poprzez znajomych.

Informacja o wolnych miejscach pracy nie w każdym przypadku jest ogólnie dostępna. Jeżeli obiekt Twojego zainteresowania jest wyraźny, skontaktuj się bezpośrednio z pracodawcą. Życzeniem pracodawców jest, aby kwalifikacje zawodowe i umiejętności zostały pokazane przed zawiązaniem stosunku pracy. Przygotuj się na przedstawienie pracodawcy swoich dyplomów zawodowych i świadectw pracy. Przygotuj się również na to, że zdobyte w kraju ojczystym umiejętności i kwalifikacje zawodowe same w sobie nie są gwarancją akceptacji na fińskim rynku pracy.

Wielu pracodawców poszukuje pracowników zwłaszcza do zadań specjalistów poprzez media społecznościowe. Networking pomaga wyróżnić się na korzyść.

Jeżeli planujesz rozpoczęcie działalności gospodarczej skontaktuj się w możliwie najwcześniejszej fazie ze specjalistami z urzędu pracy. Możesz uzyskać wsparcie finansowe czyli tzw. startowe na zabezpieczenie swojego utrzymania w początkowej fazie działalności przedsiębiorczej.

Poszukiwanie pracy w Finlandii

Jeżeli jesteś obywatelem kraju UE czy EOG lub obywatelem Szwajcarii, możesz poszukiwać pracy w Finlandii pobierając przez okres trzech miesięcy zasiłek dla bezrobotnych wypłacany w kraju, z którego wyjechałeś bez konieczności uzyskania pozwolenia na pobyt. Jeżeli będziesz przebywał w Finlandii ponad trzy miesiące musisz zarejestrować swoje prawo do pobytu.

Uzyskanie przywileju zasiłku dla bezrobotnych w kraju, z którego wyjeżdżasz wymaga, abyś przed przybyciem do Finlandii był bezrobotny przez co najmniej cztery tygodnie.

Przed podróżą do Finlandii powinieneś uzyskać formularz U2 od przedstawicieli władz prowadzących sprawy zabezpieczeń od bezrobocia w kraju, z którego wyjeżdżasz. W ciągu siedmiu dni od przyjazdu zgłoś się do Urzędu Pracy (TE-toimisto) i zarejestruj jako osoba poszukująca pracy.

Swobodne poruszanie się obejmuje również członków rodzin obywateli krajów UE i EOG nawet jeżeli nie są oni obywatelami kraju UE lub EOG.

W Urzędzie Pracy uzyskasz informacje o rynkach pracy i wolnych miejscach pracy. Do załatwienia spraw w urzędzie potrzebny będzie ważny dokument tożsamości, CV i ostatnie świadectwa pracy. Urzędy Pracy działają w wielu miejscowościach.

Pomocą służą też obejmujące teren całego kraju usługi telefoniczne Työlinja i Yritys-Suomi, które udzielają porad w sprawach związanych z poszukiwaniem pracy lub rozpoczęciem działalności go-

spodarczej. Pomagają one również w korzystaniu z usług internetowych.

» www.workinfinland.fi

» www.te-palvelut.fi/tyolinja

» www.yrityssuomi.fi/puhelinpalvelu

Również fińskie biblioteki służą bardzo pożyteczną i bezpłatną pomocą. W bibliotekach znajdują się komputery przeznaczone do użytku klientów.

» www.kirjastot.fi

Uznanie zagranicznego dyplomu i prawo do wykonywania zawodu

Praca w urzędach publicznych wymaga decyzji wydanej przez Komisję ds. Edukacji dotyczącej uznania dyplomu uzyskanego za granicą. W decyzji dotyczącej uznania dyplomu Komisja ds. Edukacji określa, na jakie stanowiska uzyskany przez Ciebie dyplom daje uprawnienia. Komisja ds. Edukacji wydaje również opinie o zagranicznych dyplomach zawodowych. Opinia nie zapewnia uzyskania pracy ani nie jest gwarancją kwalifikacji zawodowych, ale może być pomocna w poszukiwaniu pracy. Decyzje i opinie są odpłatne.

Pracodawca sektora prywatnego ocenia kwalifikacje pracownika głównie w oparciu o swoje własne zasady. Czasami decyzja dotycząca uznania jest potrzebna również w sektorze prywatnym np. w prywatnym przedszkolu.

O przyznaniu prawa do kontynuacji nauki na podstawie zagranicznego świadectwa lub zaliczenia odbytej już nauki decydują uczelnie i szkoły wyższe.

Do wykonywania niektórych zawodów wymagane są pozwolenia urzędowe. Takiego pozwolenia udziela przedstawiciel odpowiednich władz administracyjnych. Przykładowo osoba wykonująca zawód związany z opieką zdrowotną musi złożyć

wniosek o przyznanie pozwolenia na jego wykonywanie do Urzędu Valvira nadzorującego dziedzinę socjalną i służbę zdrowia.

» www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen

» www.minedu.fi

» www.valvira.fi

Do krajów członkowskich Unii Europejskiej należą Holandia, Belgia, Bułgaria, Hiszpania, Irlandia, Włochy, Austria, Wielka Brytania, Grecja, Chorwacja, Cypr, Łotwa, Litwa, Luxemburg, Malta, Portugalia, Polska, Francja, Rumunia, Szwecja, Niemcy, Słowacja, Słowenia, Finlandia, Dania, Czechy, Węgry i Estonia.

Kraje EOG, które nie są członkami Unii Europejskiej to Islandia, Lichtenstein i Norwegia.

A może zechcesz zostać przedsiębiorcą?

Obecnie przedsiębiorczość interesuje ludzi różnego wieku i pochodzenia. Finlandia potrzebuje przedsiębiorczości zwiększającej możliwości zatrudnienia. Również zagraniczni przedsiębiorcy są potrzebni: dlatego dąży się do tego, aby zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej była sprawą jeszcze bardziej prostą, opłacalną i bezpieczną.

W Finlandii panuje swoboda prowadzenia działalności gospodarczej. W niektórych branżach jednakże wymagane są odpowiednie pozwolenia. W tych branżach indywidualny przedsiębiorca musi posiadać odpowiednie wykształcenie lub kwalifikacje.

Działalność gospodarcza może wymagać uzyskania pozwolenia lub zgłoszenia do władz. Osoba planująca podjęcie działalności gospodarczej po-

Dyrektor naczelny, przedsiębiorca Khuong Le, kraj pochodzenia Malezja/Wietnam:

”Pochodzenie zagraniczne nie ma wpływu na odniesienie sukcesu w życiu zawodowym lub przedsiębiorstwie. Wręcz przeciwnie – może to pomóc w uzyskaniu wiarygodności działania na rynkach międzynarodowych.”

winna sprawdzić kwestie ewentualnych pozwoleń lub obowiązku wykonania zgłoszenia.

Każdy obywatel kraju UE lub EOG może swobodnie prowadzić działalność gospodarczą w Finlandii. Inni cudzoziemcy muszą uzyskać pozwolenie na pobyt związane z prowadzeniem działalności gospodarczej jeżeli jest to ich główne zajęcie.

W przypadku działalności zawodowej, której wykonywanie wymaga pozwolenia, również obywatel kraju UE/EOG musi uzyskać takie pozwolenie.

Informacji na temat doradztwa biznesowego, kształcenia się i dokładniejszych wskazówek udzielają centra ELY, Yritys-Suomi i inne organizacje tej branży.

» www.yrityssuomi.fi

» www.ely-keskus.fi

» www.kauppamari.fi

» www.uusyrityskeskus.fi

Więcej informacji znajdziesz również w przewodniku Yrittäjäksi Suomeen (Jako przedsiębiorca do Finlandii):

[www.uusyrityskeskus.fi/
neuvontamateriaalit](http://www.uusyrityskeskus.fi/neuvontamateriaalit)

Urząd Pracy może przyznać zasiłek na tzw. "startowe" dla osób zainteresowanych rozpoczęciem

działalności gospodarczej. Taki zaśłek ma na celu zapewnienie utrzymania w początkowym okresie rozwijania działalności przedsiębiorczej.

» www.workinfinland.fi

Zapoznaj się z procedurą uzyskiwania pozwoleń

Kiedy decyzja o przeprowadzce do Finlandii zostanie podjęta, należy zapoznać się z procedurą uzyskiwania pozwoleń dotyczącą imigracji do tego kraju. Praca, okres jej wykonywania i Twój kraj, z którego emigrujesz mają wpływ na stosowane w Twoim przypadku przepisy i rodzaj pozwolenia, który Ciebie dotyczy.

- ▶ *Jeżeli jesteś obywatelem kraju UE lub EOG, masz prawo do wykonywania pracy i prowadzenia działalności gospodarczej w Finlandii na równi z obywatelami tego kraju. Możesz rozpocząć pracę i prowadzenie działalności zaraz po przyjeździe. Jeżeli Twój pobyt w Finlandii będzie trwał ponad trzy miesiące, musisz zarejestrować na policji prawo do swojego pobytu.*

» www.poliisi.fi

Przebywający w kraju przez okres trzech miesięcy członek rodziny obywatela kraju UE, który sam nie jest obywatelem kraju UE, musi posiadać kartę pobytu członka rodziny obywatela kraju UE lub ważne pozwolenie na pobyt.

- ▶ *Obywatel kraju niebędącego członkiem UE/EOG, nie może rozpocząć pracy w Finlandii bez pozwolenia na pobyt. Występując o przyznanie pozwolenia na pobyt musisz już mieć zapewnione miejsce pracy. Praktycznie oznacza to otrzymanie od pracodawcy wiążącej oferty*

pracy. Pozwoleniem może być pozwolenie na pobyt pracownika lub inne pozwolenie na wykonywanie pracy zarobkowej.

Do uzyskania pozwolenia na pobyt w celu wykonywania pracy wymagane jest między innymi to, abyś za dochody uzyskane z pracy był w stanie utrzymać się przez cały okres ważności pozwolenia na pobyt. Ponadto pozwolenie na pobyt pracownika musi spełniać warunek, że na wolne miejsce pracy nie można znaleźć odpowiedniego pracownika z terenów UE/EOG.

Jako przedsiębiorca musisz uzyskać pozwolenie na pobyt dotyczące działalności gospodarczej jeżeli formą prawną przedsiębiorstwa jest spółka otwarta lub przedsiębiorca indywidualny lub jeżeli działasz jako komplementariusz w spółce komandytowej. Jeśli prowadzisz działalność gospodarczą powinna być ona ekonomicznie opłacalna.

- ▶ *Jeżeli praca trwa nie dłużej niż trzy miesiące, pozwolenie na pobyt nie jest wymagane. Pozwolenia na pobyt nie wymaga się m.in. w stosunku do następujących zawodów: Tłumacz, nauczyciel, rzeczoznawca, sportowiec, trener, opiekun, sędzia sportowy, artysta zawodowy, marynarz, zbierający owoce, jagody runa leśnego, rośliny specjalne, jarzyny lub warzywa, pracownik farmy futerkowej, badacz, demonstrator produktów, filmowiec, kierownik wycieczki, kierowca pojazdu zagranicznego oraz pracownik biorący udział w wykonywaniu prac tymczasowych lub podwykonawczych.*

Od osób zobowiązanych do posiadania wizy pobytowej wymagana jest ważna wiza lub przyznane przez drugi kraj pozwolenie na pobyt w ramach umowy Schengen.

- ▶ *Inne pozwolenie na pobyt w celu pracy zarobkowej. Jeżeli nie potrzebujesz pozwolenia na pobyt*

dla pracownika, możesz potrzebować innego pozwolenia na pobyt. Inne pozwolenie na pobyt w celu wykonywania pracy zarobkowej wymagane jest m.in. dla rzeczoznawcy specjalnego, pracownika stowarzyszenia wyznaniowego lub ideologicznego, stażysty, średniego lub wyższego kierownictwa przedsiębiorstwa, wizytującego wykładowcy, szkoleniowca lub konsultanta.

- ▶ *Pozwolenie na pobyt pracownika lub przedsiębiorcy indywidualnego* może też zawierać pozwolenie na wykonywanie pracy. W takim przypadku nie trzeba oddzielnego pozwolenia na pobyt w celu wykonywania pracy zarobkowej. Sprawdź jakie prawo do wykonywania pracy zostało zawarte w otrzymanej przez Ciebie decyzji dotyczącej pozwolenia na pobyt.
- ▶ *Dyplom/świadectwo uzyskane w Finlandii.* Jeżeli studiowałeś i uzyskałeś dyplom/ świadectwo ukończenia nauki, możesz w oparciu o poszukiwanie pracy złożyć wnioski o przyznanie nowego prawa do pobytu po znalezieniu miejsca pracy.
- ▶ *Rezydent długoterminowy.* Jeżeli jesteś obywatelem kraju niebędącego członkiem Unii Europejskiej i przebywasz na terenie któregoś z krajów Unii, możesz uzyskać w tym kraju członkowskim status rezydenta długoterminowego. Unijne pozwolenie na pobyt jest przyznawane po pięciu latach ciągłego pobytu w kraju członkowskim.
- ▶ *Fińskie pochodzenie.* Jeżeli Twoje korzenie rodowe wywodzą się z Finlandii lub masz bardzo bliskie związki z Finlandią, możesz uzyskać pozwolenie na pobyt w Finlandii. Otrzymanie pozwolenia nie wymaga wykonywania pracy ani podjęcia nauki. Prawo to dotyczy byłych obywateli Finlandii lub potomków urodzonych w Finlandii obywateli tego kraju takich jak Finowie Ingriańscy.

- ▶ *Okazjonalne wykonywanie działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę indywidualnego*
Możesz wykonywać działalność okazjonalnie w oparciu o pozwolenie na pobyt przyznane na innej podstawie.

Z procedurą uzyskiwania pozwoleń związane są często przepisy i warunki specjalne, które dobrze jest sprawdzić na uaktualnionych stronach internetowych Urzędu ds. Imigracji i Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

- » www.migri.fi
- » www.formin.fi

Na stronach Info-banku znajdują się praktyczne porady i informacje dotyczące imigracji do Finlandii oraz warunków życia w naszym kraju. Strony zawierają informacje w wielu językach.

- » www.infopankki.fi

Obywatel kraju UE, EOG lub Szwajcarii

Możesz pracować lub wykonywać działalność gospodarczą w Finlandii na równi z Finami. Nie potrzebujesz pozwolenia na pobyt, ale swoje prawo do pobytu musisz zarejestrować na policji i w miejscowym magistracie po upływie trzech miesięcy pobytu.

Obywatel kraju spoza UE/EOG

Do wykonywania pracy i wykonywania działalności gospodarczej potrzebujesz pozwolenia wydawanego przez Urząd ds. Imigracji.

Szef planowania produkcji Alexander Nenonen, kraj pochodzenia Rosja:

*”Nie ustawiam obywatelstw w rankingu.
Jest to niemożliwe tak samo jak określenie,
który z rodziców jest mi bliższy, ojciec czy
matka.”*

Złóż wniosek o przyznanie pozwolenia na pobyt

Pracownik i prowadzący indywidualną działalność gospodarczą składają wnioski o przyznanie prawa do pobytu w przedstawicielstwie Finlandii za granicą. W przypadkach wyjątkowych wniosek można zostawić na policji w Finlandii. Pracownik powinien załączyć do swojego wniosku o przyznanie pozwolenia na pobyt wiążącą ofertę pracy od pracodawcy. Prowadzący działalność gospodarczą łączy do swojego wniosku m.in. biznes plan.

Wniosek pracownika rozpatruje najpierw **Urząd Pracy (TE-toimisto)**. W swojej częściowej decyzji wyjaśnia on, czy na wolne miejsce pracy znajdzie się siłą roboczą chętną do jej podjęcia na tym obszarze rynku pracy i czy warunki zatrudnienia są zgodne z ustawodawstwem rynku pracy. Urząd Pracy wyjaśnia również warunki stawiane przez pracodawcę oraz to, czy dochody będą dla cudzoziemca wystarczające na jego utrzymanie.

Urząd ds. Imigracji (Maahanmuuttovirasto) bada ogólne warunki niezbędne do przyznania pozwolenia na pobyt i decyduje o przyznaniu takiego pozwolenia. Składający wniosek za granicą otrzymuje informację o podjętej decyzji z przedstawicielstwa Finlandii. Jeżeli składający wniosek już przebywa w Finlandii, o decyzji informuje Urząd ds. Imigracji lub policja.

W przypadku przedsiębiorcy częściową decyzję podejmuje Centrum ds. Rozwoju Ekonomicznego, Ruchu Drogowego i Środowiska, czyli Centrum ELY (ELY-keskus). Centrum ELY dokonuje w swojej decyzji oceny rentowności działalności gospodarczej oraz tego, czy jest ona wystarczająca do zapewnienia środków na utrzymanie cudzoziemca.

Pierwsze pozwolenie jest zawsze tymczasowe i zazwyczaj przyznawane na rok.

Jest ono udzielane jako tymczasowe lub ciągle. Ciągłe tymczasowe pozwolenie na pobyt udzielane jest jednorazowo na okres co najwyżej czterech lat.

Stałe pozwolenie na pobyt jest udzielane, kiedy okres zamieszkiwania w Finlandii trwa nieprzerwanie przez okres czterech lat w oparciu o tymczasowe pozwolenie na pobyt i jeśli w dalszym ciągu spełniane są warunki dające podstawy do ciągłego pozwolenia na pobyt.

Pozwolenie na pobyt pracownika udzielane jest zazwyczaj do wykonywania jednego lub kilku zawodów. Jeżeli masz pracę w innej branży zawodowej, możesz w jednym wniosku wystąpić o udzielenie pozwolenia dla obu. W wyjątkowych przypadkach pozwolenie może dotyczyć również konkretnego pracodawcy.

>> www.migri.fi

>> www.workinfinland.fi

>> www.ely-keskus.fi

Po uzyskaniu pozwolenia na pobyt możesz rozpocząć pracę lub uruchomić działalność gospodarczą w Finlandii.

Możesz mieszkać, przebywać i poruszać się po Finlandii oraz wyjeżdżać za granicę i wracać tutaj w okresie trwania ważności udzielonego Ci pozwolenia na pobyt. Twoja rodzina może wystąpić o udzielenie pozwolenia na pobyt w oparciu o związki rodzinne.

3. Imigracja i osiedlenie się w Finlandii

Imigrując do Finlandii wykorzystaj usługi oferowane przez instytucje publiczne. Przedstawiciele organów władz służą swoją pomocą w języku fińskim, szwedzkim i angielskim.

Przed wyemigrowaniem do Finlandii zapoznaj się z przepisami celnymi. Rzeczy osobiste związane z przeprowadzką osoby imigrującej do Finlandii z innego kraju należącego do UE są zwolnione z opłat celnych. Zasada zwolnień z opłat celnych nie dotyczy jednak narzędzi pracy przeznaczonych do użytku zawodowego.

Rzeczy związane z przeprowadzką z kraju spoza UE należy zgłosić do przedstawicieli władz celnych w miejscu ich przywozu. Sprowadzenie pojazdu należy zgłosić bez względu na to, czy krajem pochodzenia jest kraj UE czy też taki, który nie jest jej członkiem.

Sprowadzenie zwierząt i innych przedmiotów specjalnych jest dopuszczalne pod pewnymi warunkami. Przedstawiciel władz celnych udzieli w razie potrzeby dodatkowych informacji w zakresie ograniczeń przywozowych.

» www.tulli.fi

Znajdź mieszkanie

Rozpocznij poszukiwanie mieszkania od przeglądania ogłoszeń na łamach prasy lub w internecie. Odpowiadaj na ogłoszenia, pytaj o dodatkowe informacje lub sam zostaw ogłoszenie.

Większość Finów mieszka w mieszkaniach własnościowych. W wynajmowaniu mieszkań pośredniczą gminy, przedsiębiorstwa i niedochodowe wspólnoty oraz prywatni obywatele.

Wynajęte mieszkania położone w centrach miejskich są drogie. Gminy oferują tanie mieszkania do wynajęcia, ale ich ilość jest ograniczona. Zamieszkanie w mieszkaniu własnościowym zakupionym w oparciu o przyznaną przez bank pożyczkę

na mieszkanie może po pewnym czasie okazać się rozwiązaniem rozsądniejszym od wynajmu.

Ilość wolnych mieszkań i ich ceny w różnych regionach kraju są zróżnicowane.

» www.kunnat.net

» www.etuovi.com

» www.oikotie.fi

Zarejestrowanie i osobisty numer identyfikacyjny

Kiedy cudzoziemiec jest rejestrowany w rejestrze ludności, dokonywany jest wpis o jego miejscu zamieszkania na pobyt stały i otrzymuje on fiński osobisty numer identyfikacyjny bez względu na kraj swojego pochodzenia. Podstawowe dane osoby rejestrowanej zostają wprowadzone do fińskiego rejestru ludności.

Dane są wykorzystywane między innymi w systemach opodatkowania, opieki zdrowotnej, wymiaru sprawiedliwości i organizacji wyborów.

Zarejestrowanie dotyczy osób osiedlających się w Finlandii na stałe. Osoba składająca wniosek o pozwolenie na pobyt powinna móc wykazać, że jej zamiarem jest pobyt stały.

Również cudzoziemiec mieszkający w Finlandii przez krótki okres czasu może otrzymać osobisty numer identyfikacyjny. Może on mu być potrzebny np. w związku z wykonywaną pracą. Wnioskodawca zostaje zarejestrowany jako osoba mieszkająca w kraju tymczasowo i nie ma on wpisu stałego miejsca zameldowania w Finlandii.

Wnioskodawca tego rodzaju nie zawsze posiada takie same przywileje jak osoby zameldowane na pobyt stały.

Warunkiem zarejestrowania jest prawidłowo złożone zgłoszenie o zmianie miejsca zamieszkania. Załatwaj sprawy osobiście w magistracie miejsca Twojego zamieszkania. Zabierz ze sobą pasz-

port lub dowód osobisty zgodny ze standardami UE, ważne pozwolenie na pobyt, możliwe świadectwa ślubu, rozwodu lub śmierci oraz świadectwa urodzenia dzieci.

Cudzoziemiec mieszkający w Finlandii tymczasowo może się również zarejestrować w magistracie lub Urzędzie Podatkowym. Wniosek można zostawić również w biurze Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (KELA).

Najpóźniej w roku 2015 obcokrajowcy będą mogli składać wniosek o osobisty numer identyfikacyjny jednocześnie z prośbą o przyznanie pozwolenia na pobyt.

Obywatel kraju spoza UE/EOG

Zgłoszenie o zmianie miejsca zamieszkania w miejscowym magistracie jest obowiązkowe. Twoje dane zostaną wprowadzone do fińskiego rejestru ludności.

Po spełnieniu warunków zarejestrowanie gwarantuje imigrantom stałe miejsce zameldowania i fiński osobisty numer identyfikacyjny.

>> www.maistraatti.fi

Bądź cierpliwy, wszystkie sprawy wymagają czasu

Czasami przyzwyczajanie się do nowego kraju i jego kultury wymaga wsparcia. Wielokulturowe stowarzyszenia i własne organizacje imigrantów pomagają w procesie integracji.

Organizacje działają jako pomost łączący były świat z nowym. Kierują one, doradzają, szkolą i organizują spędzanie czasu wolnego w zakresie kultury i rekreacji.

>> www.ysl.fi

>> www.mosaiikki.info

>> www.mirahouse.fi

Opanowanie znajomości języka fińskiego jest jednym z najważniejszych założeń procesu integracji. Szczególnie w dużych skupiskach ludności oferowane są różnorodne możliwości nauki języka.

Możesz rozszerzyć swoje umiejętności na kursach organizowanych przez uniwersytety społeczne i robotnicze, licea dla dorosłych, uniwersytety ludowe, otwarte szkoły wyższe lub ucząc się samodzielnie w sieci internetowej.

>> www.kotisuomessa.fi

>> www.ktol.fi

>> www.avoinyliopisto.fi

>> www.kesayliopistot.fi

Bibliotekarz-specjalista Hysni Krasniqi, kraj pochodzenia Kosowo:

”Wielokulturowość jest dla kraju bogactwem. Widzę to w bibliotece. Służę pomocą setkom różnych narodowości i nie zauważam wokół siebie żadnych różnicowań. Do kościoła i meczetu chodzą tylko ci, którzy należą do tego wyznania. Do biblioteki przychodzą wszyscy bez żadnych uprzedzeń.”

4. Na rynku pracy, w pracy i w zawodzie

Imigrującego cudzoziemca dotyczą na równi z Finami takie same zasady w stosunku do płacy, pracy i wymagań bezpieczeństwa pracy.

Podobnie jak fińskie społeczeństwo również kultura miejsca pracy opiera się na zasadach równouprawnienia. Pracownicy i przełożeni mówią sobie po imieniu bez względu na zajmowane stanowisko.

Podstawowe zasady życia zawodowego są wyraźne. Zadaniem pracodawcy jest zaoferowanie pracy i bezpiecznych warunków jej wykonywania. Pracownik ze swojej strony jest zobowiązany stosować się do instrukcji kierownictwa i starannie wykonywać swoją pracę.

Pracodawca dba o zapewnienie profilaktycznej opieki z zakresu medycyny pracy. Wielu pracodawców zapewnia swoim pracownikom również usługi opieki zdrowotnej.

Każdy pracownik ma prawo do wynagrodzenia zgodnego przynajmniej z warunkami układów zbiorowych pracy, warunków zatrudnienia, zrzeszenia się w związki zawodowe, bezpiecznego środowiska pracy i niedyskryminacji.

Zwyczajem fińskiego życia zawodowego jest uzgadnianie spraw i dotrzymanie tych ustaleń. Spóźnianie się uważane jest za nieuprzejmość. W miejscu pracy o sprawach mówi się wprost i bez „owijania w bawełnę”.

Czas pracy i warunki zatrudnienia

Regularny czas pracy w Finlandii wynosi najwyżej 8 godzin w ciągu doby i 40 godzin w tygodniu. Wyjątki od tych zasad mogą zostać ustalone w ramach układów zbiorowych pracy lub w umowie o pracę pomiędzy pracodawcą i pracownikiem.

Wykonywanie nadgodzin jest możliwe tylko za zgodą pracownika. Za czas wykonywania nadgodzin wypłacana jest podwyższona stawka wynagrodzenia.

Tydzień roboczy trwa zazwyczaj pięć dni. Długość urlopu rocznego określana jest na podstawie ilości miesięcy wykonywania pracy lub w oparciu o umowę. Urlop pracownika wykonującego całodzienną pracę trwa zazwyczaj około miesiąca. Pracownik wypracowuje co najmniej dwa dni urlopu za każdy przepracowany miesiąc.

Szczegóły stosunku o pracę są zaznaczane w umowie o pracę w ramach obowiązujących zasad prawnych i układów zbiorowych. Umowa o pracę może mieć również formę ustną, ale umowa na piśmie jest zawsze formą zalecaną.

Po zakończeniu stosunku o pracę pracownik ma prawo do otrzymania świadectwa pracy.

Wynagrodzenie i opodatkowanie

Ogólny poziom płac i wynagrodzenia minimalne w różnych branżach są określane w umowach zbiorowych wynegocjowanych pomiędzy związkami zawodowymi i związkami pracodawców. Są w nich również zawarte przepisy dotyczące innych warunków zatrudnienia, które muszą być stosowane w umowach o pracę.

Kiedy wykonujesz pracę w Finlandii zazwyczaj płacisz również podatki w Finlandii.

Jeżeli przebywasz w Finlandii przez okres nie przekraczający sześciu miesięcy i pracujesz jako osoba zatrudniona u cudzoziemskiego pracodawcy, zazwyczaj nie musisz wtedy płacić podatków w Finlandii.

Jeżeli pracujesz jako pracownik delegowany przez zagranicznego pracodawcę, Twoje wynagrodzenie jest opodatkowane w Finlandii jeżeli jest to dopuszczalne w oparciu o zawartą z Twoim krajem zamieszkania umowę podatkową.

Opodatkowanie zarobków odpowiada średniemu poziomowi europejskiemu. Z dochodów podatkowych płaconych państwu i gminie zamieszkania finansuje się usługi dla społeczeństwa takie

Inżynier ds. sprzedaży Federico Contente, kraj pochodzenia Portugalia:

”W mojej ojczyźnie Portugalii taki jak ja początkujący pracownik obsługuje kopiarkę, w najlepszym przypadku prowadzi statystykę. Tutaj zostałem od razu skierowany do załatwienia spraw z dyrektorem fabryki. Tu masz numer telefonu, zadzwoń. Ja mam dzwonić?”

jak komunikacja publiczna, opieka przedszkolna, opieka zdrowotna i edukacja.

Wymiar podatku jest uzależniony od dochodów w skali rocznej i ilości odliczeń. Podatek jest progresywny i rośnie wraz z dochodem. Podatki są odprowadzane na podstawie osobistej karty podatkowej. Za odprowadzanie przedpłat podatkowych odpowiada pracodawca.

Jeżeli pobyt w kraju trwa ponad sześć miesięcy, cudzoziemiec płaci podatki dochodowe tak samo jak Fin. Jeżeli pobyt trwa najwyżej pół roku, od dochodów płaci się podatek źródłowy w wysokości 35 procent.

Przed zapłatą podatku źródłowego można dokonać odliczenia od dochodu, którego wielkość wynosi 510 euro miesięcznie lub 17 euro dziennie. Wykonanie odliczenia wymaga wzmianki w karcie podatku źródłowego. Innych odliczeń od dochodu nie można wykonywać.

Jeżeli osoba przybywa z kraju EOG lub kraju, z którym Finlandia zawarła umowę podatkową, może ona zamiast podatku źródłowego zażądać takiego samego opodatkowania, jakie dotyczy osób mieszkających na stałe w Finlandii.

Miejscowe Urzędy Podatkowe udzielają informacji w sprawach związanych z opodatkowaniem.

» www.vero.fi

Zrzeszanie się i rozwiązywanie problemów w miejscu pracy

Większość fińskich pracowników należy do związków zawodowych. Związki zawodowe są zorganizowane w trzech centralnych organizacjach pracowniczych. Członek związków zawodowych płaci składki członkowskie i w zamian za to jego związki zapewniają mu usługi związane z dbaniem o jego interesy.

Jeżeli w miejscu pracy wystąpią problemy należy o nich zawiadomić pracodawcę, aby mógł on dokonać odpowiednich posunięć w celu naprawy sytuacji.

Żaden z pracowników nie powinien poddawać się niestosownemu traktowaniu, zaniżonej płacy, zbyt długim dniom pracy lub niebezpiecznym warunkom przy wykonywaniu pracy.

Pracownicy zrzeszeni wybierają w miejscu pracy spośród siebie męża zaufania, który działa jako link pomiędzy pracownikami i pracodawcą.

Jeżeli pracodawca i pracownik nie dojdą do porozumienia, sprawa sporna zostanie przekazana do wyjaśnienia mężowi zaufania, przedstawicielowi ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy lub pełnomocnikowi ds. BHP. W razie potrzeby zwrócą się oni z prośbą o pomoc do związków zawodowych.

Związki zawodowe udzielą pomocy jeżeli np. wchodzi się na drogę sądową w celu uzyskania zaległych płac. Porad udzielają również przedstawiciele organów inspekcji pracy. Inspektor inspekcji pracy ma prawo do przeprowadzenia kontroli w miejscu pracy.

Przedstawiciel inspekcji pracy może wydać pracodawcy polecenie dotyczące naprawienia nieprawidłowości, ale nie pomaga w procesie sądowym. W tej sprawie należy zwrócić się o pomoc do Biura Pomocy Prawnej.

» www.tyosuojelu.fi

» www.oikeus.fi/oikeusapu

Jeżeli osoba należy do kasy dla bezrobotnych w swoim związku zawodowym, ma ona prawo do wyższego zasiłku dla bezrobotnych w sytuacji utraty pracy. Pracownik może być członkiem kasy dla bezrobotnych bez konieczności przynależności do związków zawodowych: w Finlandii działają również prywatne kasy dla bezrobotnych niepowiązane ze związkami zawodowymi.

Brygadzysta Alainblaisi Ngassa, kraj pochodzenia Kamerun:

”My afrykańscy jesteście ludźmi głośnymi. Kiedy komunikujemy się w sposób dla nas zupełnie normalny fińscy koledzy w pracy myślą, że się kłócimy. Kiedy zauważę, że są przestraszeni, uspakajam ich: nic się nie dzieje, my tylko trochę dyskutujemy.”

5. Bezpieczne życie w Finlandii

Fińska konstytucja zapewnia każdemu prawo do niezbędnych środków na utrzymanie i opiekę. Podstawą systemu zabezpieczeń społecznych i zdrowotnych jest urzeczywistniana przy pomocy państwa gminna opieka socjalna i zdrowotna.

Zabezpieczenia społeczne składają się z usług i świadczeń. Typowym przykładem usług społecznych jest opieka przedszkolna, poradnie rodzinne, usługi dla inwalidów i osób uzależnionych. Usługi związane z opieką zdrowotną oferowane są przez

ośrodki zdrowia, specjalistyczną opiekę lekarską, porodówki i opiekę dentystyczną.

Za usługi społeczne i zdrowotne odpowiadają gminy, ale są one oferowane również przez sektor prywatny.

Typowymi świadczeniami społecznymi są zasiłki chorobowe, zasiłek rodzicielski, dodatek na dzieci, zasiłek na opiekę w domu, zasiłek mieszkaniowy, refundacja leków i świadczenia dla bezrobotnych.

Geronomi Lutfor Rahman, kraj pochodzenia Bangladesz:

”Finlandia jest piękna jak obrazek.”

Świadczeniami społecznymi zaliczanymi do podstawowych zabezpieczeń zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych Kela.

Prawo do fińskich zabezpieczeń społecznych

Prawo do zabezpieczeń społecznych osoby przeprowadzającej się do Finlandii określane jest na podstawie tego, jak długo ma ona zamiar przebywać na terenie kraju. Prawo do zabezpieczeń społecznych może zrodzić się również w oparciu o wykonywanie pracy.

Z reguły wszystkie osoby mieszkające na stałe w Finlandii mają prawo do przyznawanych przez Kela świadczeń społecznych. Oceny zamieszkiwania na stałe dokonuje Kela.

Jeżeli zamiarem przeprowadzki do Finlandii nie jest pobyt stały, zabezpieczenia społeczne mogą pod pewnymi warunkami zostać przyznane w oparciu o wykonywanie pracy.

Prawo do zabezpieczeń społecznych w Finlandii nie przysługuje osobie, która zgodnie z prawodawstwem UE lub w oparciu o umowę o systemie zabezpieczeń społecznych otrzymuje świadczenia z jakiegoś innego kraju lub objęta jest systemem zabezpieczenia społecznego w innym kraju.

Osoba przeprowadzająca się do Finlandii musi złożyć w Kela wniosek o przyznanie prawa do fińskich zabezpieczeń społecznych.

KELA decyduje o prawie do zabezpieczeń społecznych i wydaje kartę Kela osobom, którym przyznano prawo do opieki zdrowotnej.

>> www.kela.fi

Zabezpieczenia emerytalne i od bezrobocia

W Finlandii obowiązują dwa systemy emerytalne: emerytura oparta na zarobkach i emerytura państwowa zabezpieczająca minimum środków na utrzymanie. Każdy pracownik jest ubezpieczony od wypadków, bezrobocia i ma ubezpieczenie emerytalne.

Opłatami ubezpieczeniowymi od bezrobocia finansuje się związane z zarobkami zasiłki dla bezrobotnych.

O emerytury oparte na zarobkach dbają prywatne zakłady ubezpieczeń emerytalnych oraz organ współpracy systemu emerytalnego Centrum Zabezpieczeń Emerytalnych (Eläketurvakeskus). Za ubezpieczenia od wypadków odpowiadają zakłady ubezpieczeniowe sektora prywatnego oraz

Instalator sprzętu chłodniczego Enn Kotselainen, kraj pochodzenia Estonia:

”Fin ma cierpliwość czekać na przyjęcie u lekarza nawet przez cztery godziny. Estończyk podniósłby już szum.”

Związek Zakładów Ubezpieczeń od Wypadków
(Tapaturmavakuutuslaitosten liitto).

» www.etk.fi

Składki na ubezpieczenia społeczne i od bezrobocia są finansowane wspólnie przez pracodawców, pracowników oraz państwo. Pracodawca dba o odprowadzanie części przypadającej na pracownika przy każdorazowej wypłacie wynagrodzenia.

Osoba bezrobotna poszukująca pracy ma zabezpieczone podstawowe środki na utrzymanie w formie zasiłku dla bezrobotnych (työttömyyspäivära) lub zasiłku rynku pracy (työmarkkinatuki). Zasiłek dla bezrobotnych wypłaca się w wielkości podstawowych stawek dziennych lub jako stawki dzienne przeliczone według poziomu ostatnich zarobków.

Uzyskanie zasiłku dla bezrobotnych wymaga bicia bezrobotnym, zgłoszenia się do Urzędu Pracy jako osoba poszukująca pracy, poszukiwanie całodziennego zatrudnienia i spełnienia warunku dotyczącego uprzedniego wykonywania pracy.

Uzyskanie zasiłku przeliczanego według wynagrodzenia wymaga członkostwa w kasie dla bezrobotnych i wielkość tego zasiłku określana jest w oparciu o wynagrodzenie otrzymywane przed okresem bezrobocia.

Jeżeli warunek dotyczący uprzedniego wykonywania pracy nie zostanie spełniony bezrobotny poszukujący pracy i tak ma prawo do zasiłku rynku pracy. Uzyskanie zasiłku rynku pracy wymaga zamieszkiwania w Finlandii na stałe.

O przyznanie zasiłku podstawowego i zasiłku rynku pracy występuje się do KELA, o zasiłek związany z poziomem ostatnich zarobków do kasy dla bezrobotnych.

» www.workinfinland.fi

» www.kela.fi

Zasiłek na utrzymanie

Zasiłek na utrzymanie jest ostatnią możliwą formą pomocy na utrzymanie. Przyznaje się go gospodarstwom domowym, w których dochody i posiadany majątek nie są wystarczające do zaspokojenia niezbędnych wydatków na życie codzienne. Zasiłek jest przyznawany w oparciu o ocenę potrzeb i jednorazowo przyznaje się go zazwyczaj na okres miesiąca.

Zasiłek wypłaca się w takiej ilości, w jakiej wykazane przez klienta wydatki przekraczają jego dochody. O zasiłek na utrzymanie występuje się do Biura Opieki Socjalnej w swojej gminie.

» www.kunnat.net

Usługi z zakresu procesu integracji

Poszukująca pracy osoba bezrobotna ma prawo do osobistego planu integracji, który przygotowuje się wspólnie z przedstawicielem gminy i Urzędu Pracy.

Do planu może należeć nauka w ramach integracji. Oznacza to naukę języka fińskiego lub szwedzkiego, inne szkolenia, praktyki pracownicze i kursy przygotowujące do pracy.

W niektórych przypadkach do planu integracji należą również szkolenia mające na celu ukończenie szkoły podstawowej, liceum lub szkoły zawodowej oraz dalsze studia w szkole wyższej.

Prowadzone w języku fińskim lub szwedzkim szkolenia integracyjne zwiększają możliwości uzyskania miejsca w życiu zawodowym i kontynuowania nauki.

Jeżeli dyplom uzyskany przez imigranta w swoim kraju nie znajduje odpowiednika w fińskiej prak-

tyce, poprzez dodatkowe szkolenie można uzyskać poziom odpowiadający wymaganiom życia zawodowego.

Czas urzeczywistnienia planu integracji zależy od zawartych w nim założeń. Plan zachowuje ważność przez okres nie dłuższy niż trzy lata lub do momentu, kiedy osoba poszukująca pracy znajdzie zatrudnienie na wolnym rynku pracy.

Poszukujący pracy, który zobowiązał się do respektowania założeń planu integracji może uzyskać przyznawany przez Keleä zasiłek integracyjny. Określa się go na tych samych zasadach wielkością odpowiada on zasiłkowi rynku pracy.

Osoba poszukująca pracy ma możliwość starania się o szkolenie zawodowe siły roboczej. Jest ono organizowane w Zawodowych Centrach Szkolenia dla Dorosłych, szkołach wyższych i prywatnych zakładach szkoleniowych. Szkolenie jest dla ucznia bezpłatne. Miejsce szkolenia siły roboczej uzyskuje się poprzez Urząd Pracy.

» www.te-palvelut.fi

» www.workinfinland.fi

System edukacji w Finlandii

Fiński system edukacji obejmuje

- ▶ dziewięcioletnią ogólnokształcącą naukę podstawową

- ▶ naukę po ukończeniu stopnia podstawowego, do której zalicza się szkoły zawodowe i licea oraz
- ▶ naukę na poziomie wyższym, która udzielana jest w wyższych szkołach zawodowych i na uniwersytetach.

Nauka stopnia podstawowego jest bezpłatna i ma formę ogólnokształcącą. Po ukończeniu nauki z zakresu wiedzy podstawowej uczeń ma spełniony obowiązek nauki.

Nauka po ukończeniu szkoły podstawowej obejmuje naukę w liceum i szkołach zawodowych. Trzyletnia nauka w liceum ma charakter ogólnokształcący i przygotowuje do egzaminu maturalnego. Po ukończeniu liceum uczeń może starać się o przyjęcie do podstawowej szkoły zawodowej lub o kontynuowanie nauki w szkołach wyższych.

Świadectwo ukończenia szkoły zawodowej daje podstawową wiedzę zawodową i kwalifikacje umożliwiające wykonywanie pracy w danym zawodzie.

Dyplomy zawodowe i dyplomy specjalistyczne zaliczane są do zawodowego wykształcenia dodatkowego. Można je uzyskać składając egzamin praktyczny. W celu złożenia takiego egzaminu organizowane są kursy przygotowujące.

Na uniwersytetach kładzie się nacisk na badania naukowe, na których opiera się proces nauczania. Wyższe szkoły zawodowe oferują praktyczną naukę, która odpowiada potrzebom życia zawodowego.

Trener Kevin Collet, kraj pochodzenia Francja:

”Moja motywacja nauczania się języka fińskiego jest bardzo silna. Chciałbym rozumieć tak fińską kulturę jak i rodziców mojej dziewczyny.”

W Finlandii dyplom zawodowy można uzyskać również drogą umowy dotyczącej nauki zawodu. Umowa o nauce zawodu opiera się na zawieszanej pomiędzy pracodawcą i uczniem umowie o pracę zawartej na czas określony, do której to umowy należy nauka zawodu w miejscu pracy.

Nauka dla dorosłych jest dostępna na wszystkich poziomach kształcenia. W szkołach wyższych można studiować w systemie programu nauczania w języku angielskim. Specjalistyczna Organizacja Usługowa CIMO będąca znawcą międzynarodowej mobilności i współpracy realizuje programy z zakresu wymiany, praktyk i stypendiów.

Środki na utrzymanie w okresie studiów można uzyskać w formie zasiłku na naukę. Na ten zasiłek składa się pomoc finansowa dla studenta, dodatek na mieszkanie i gwarantowanie przez państwo kredytu studenckiego. Zasiłek na naukę jest przyznawany na pewnych warunkach również obcokrajowcom.

Studiowanie we własnym zakresie może być również wspierane poprzez zasiłek dla bezrobotnych. Otrzymanie takiego zasiłku wymaga, aby nauka odbywała się w pełnym wymiarze i Urząd Pracy potwierdził i zaakceptował potrzebę takiej nauki.

» www.minedu.fi

» www.oph.fi

» www.opintoluotsi.fi

» www.kela.fi/opintotukikeskus

» www.cimo.fi

» www.infopankki.fi

» www.workinfinland.fi

Nauka języka fińskiego i szwedzkiego

W Finlandii obowiązują dwa języki urzędowe, fiński i szwedzki. Język fiński należący do grupy języków ugro-fińskich odbiega od języków indoeuropejskich.

Językiem szwedzkim jako ojczystym posługuje się 5 % populacji. Na terenie Laponii będącej częścią Północnej Finlandii zamieszkuje około 4 000 osób zaliczanych do ludu Saame, z których część posługuje się językiem saame jako językiem ojczystym.

W Finlandii działa wiele szkół otwartych oraz uniwersytetów ludowych i robotniczych umożliwiających naukę dla dorosłych. Nauka w nich jest dobrowolna i zazwyczaj wiąże się z rekreacją. Oferowana jest też możliwość nauki języka fińskiego i szwedzkiego dla imigrantów.

» www.studyinfinland.fi

» www.finnishcourses.fi

Obywatelstwo fińskie

Cudzoziemiec może uzyskać obywatelstwo Finlandii pod warunkiem, że spełni wymagania z tym związane.

Obywatelstwo może zostać przyznane nawet jeżeli nie wszystkie warunki będą spełnione. Z drugiej strony wnioski o otrzymanie obywatelstwa może zostać oddalony, chociaż warunki określone w prawie będą spełnione.

Pewne grupy osobowe takie jak byli obywatele Finlandii mogą otrzymać obywatelstwo fińskie na podstawie zgłoszenia.

Państwo Fińskie uznaje wielokrotne obywatelstwa, dlatego cudzoziemiec nie musi rezygnować z posiadanego obywatelstwa w celu otrzymania obywatelstwa Finlandii.

O przyznanie obywatelstwa fińskiego występuje się pisemnie do Urzędu ds. Imigracji. Wniosek przyjmuje przedstawiciel policji w miejscu zamieszkania osoby.

» www.migri.fi

» www.poliisi.fi

Odpowiedzialny instruktor Dilbar Uotinen, kraj pochodzenia Uzbekistan:

”Jeżeli imigrant chce zostać zaakceptowany, on też musi akceptować. Uprzedzenia należy zostawić w domu. Odpowiednie połączenie własnej i obcej kultury jest wielokulturowością w najlepszym tego słowa znaczeniu.”

Nauczyciel komunikacji biznesowej Louise Stansfield, kraj pochodzenia Anglia:

”Kiedy w Finlandii można dać sobie radę mówiąc po angielsku, wielu imigrantów pozostawia naukę języka fińskiego na uboczu. Szkoda. Znajomość miejscowego języka jest kluczem do integracji.”

6. Spis spraw pracownika imigrującego do Finlandii

Przed wyjazdem

- ▶ Jeżeli nie masz pracy, rozpocznij natychmiast jej poszukiwanie.

Na stronach workinfinland.fi znajdziesz wszechstronne informacje o życiu zawodowym w Finlandii, wolnych miejscach pracy i przedsiębiorczości. Portal EURES oferuje również wiele informacji.

» www.workinfinland.fi

» www.eures.europa.eu

» www.infopankki.fi

- ▶ Złóż wniosek o uznanie Twojego dyplomu w Finlandii

» www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen

» www.minedu.fi

- ▶ Wyjaśnij, czy wykonywanie Twojego zawodu jest uregulowane przepisami i czy musisz wystąpić do przedstawicieli władz o przyznanie prawa do wykonywania swojego zawodu.

» www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen

- ▶ Zadbaj o to, aby wszystkie wymagane zezwolenia i dokumenty były w porządku.

Złóż wniosek o przyznanie pozwolenia na pobyt w przedstawicielstwie Finlandii. Jeżeli jesteś obywatelem kraju UE lub EOG możesz w Finlandii przebywać bez pozwolenia na pobyt przez okres trzech miesięcy.

» www.formin.fi

» www.poliisi.fi

» www.migri.fi

» www.europa.eu

- ▶ Wyjaśnij sprawy związane z przepisami celnymi

» www.tulli.fi

Po przybyciu do Finlandii

- ▶ Znajdź mieszkanie

» www.kunnat.net

» www.etuovi.com

» www.oikotie.fi

- ▶ Wykonaj zgłoszenie o swojej imigracji i zarejestruj się

» www.maistraatti.fi

» www.poliisi.fi

- ▶ Zgłoś się do Urzędu Podatkowego po kartę podatkową

» www.vero.fi

- ▶ Otwórz konto bankowe

- ▶ Jeżeli masz problemy w miejscu pracy skontaktuj się ze swoimi Związkami Zawodowymi, przedstawicielami władz ds. BHP lub z Biurem Pomocy Prawnej

Centralna Organizacja Rynku Pracy Pracowników z Wyższym Wykształceniem Akava

» www.akava.fi

Centralna Organizacja Związków Zawodowych Finlandii SAK

» www.sak.fi

Centralny Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych STTK

» www.sttk.fi

Administracja ds. BHP

» www.tyosuojelu.fi

Pomoc prawna

» www.oikeus.fi/oikeusapu

Antoni Janaszek/Smilestock

- ▶ Naucz się języka fińskiego.

Nauka i kursy:

- » www.kansalaisopistot.fi
- » www.finnishcourses.fi
- » www.avoinyliopisto.fi
- » www.kesayliopistot.fi

Materiały do samodzielnej nauki w sieci:

- » www.kotisuomessa.fi

- ▶ Pomoc w procesie integracji

- » www.infopankki.fi

- ▶ W sprawach związanych ze środkami na utrzymanie zwróć się do Keli lub skontaktuj się z przedstawicielami władz w swojej miejscowości zamieszkania.

- » www.kela.fi
- » www.kunnat.net

- ▶ Kiedy nadejdzie odpowiednia pora, złóż prośbę o przyznanie obywatelstwa Finlandii

- » www.migri.fi
- » www.poliisi.fi

Dlaczego do Finlandii:

- *wspaniałe, czyste środowisko naturalne*
- *sprawne usługi publiczne*
- *bezpieczne i równouprawnione społeczeństwo i życie zawodowe*
- *interesująca kultura i uczciwi ludzie*

Leverage from
the EU
2017-2023

matto